

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 sierpnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 5 sierpnia 2021 r., VII AGa 802/20,
w sprawie z powództwa F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przed Sądem
Apelacyjnym w Warszawie, poczynając od rozprawy
przeprowadzonej 5 sierpnia 2021 r. i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania
i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Władysław Pawlak

Paweł Grzegorzczak

Agnieszka Piotrowska

(A.D.)

UZASADNIENIE

Pozwem z 23 lutego 2018 r. F. sp. z o.o. z siedzibą w K. (dalej Spółka) wniosła o zasądzenie od pozwanej P. sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej P.) kwoty 242 401,40 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty z tytułu zwrotu tej należności, wyegzekwowanej przez pozwanego od powodowej Spółki na podstawie tytułu wykonawczego w postaci, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, aktu notarialnego z 21 maja 2014 r., w którym Spółka poddała się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz pozwanego należności wynikających z łączącej strony umowy z 20 grudnia 2013 r.

Wyrokiem z 31 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo. Ustalił, że powodowa Spółka prowadzi działalność gospodarczą polegającą, między innymi, na produkcji i sprzedaży materiałów budowlanych, natomiast pozwana prowadzi działalność gospodarczą polegającą, między innymi, na handlu paliwami gazowymi. W dniu 20 grudnia 2013 r. strony zawarły umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego, która następnie była dwukrotnie aneksowana. Aneks nr [...] z 29 stycznia 2016 r. do tej umowy określił cenę paliwa gazowego od 1 stycznia 2016 r., wprowadził nową formułę określania Kontraktowych Ilości Obowiązkowych w zakresie dostawy tego paliwa (KIO) oraz wprowadził kary umowne na wypadek nieodbierania przez Spółkę określonych ilości paliwa. Przedmiotowa umowa została zawarta na potrzeby działalności Spółki, prowadzonej na terenie elektrowni P., gdzie znajdowała się hala produkcyjna dzierżawiona przez powódkę od E. S.A. (dalej Elektrownia) Umowa dzierżawy była wielokrotnie przedłużana aneksami na czas określony, w tym na okres do 30 czerwca 2016 r. Opierając się na wcześniejszej praktyce, Spółka liczyła na dalsze przedłużenie umowy dzierżawy z Elektrownią.

W piśmie z 29 czerwca 2016 r. wydzierżawiająca poinformowała Spółkę o przedłużeniu umowy dzierżawy do 31 października 2016 r. w celu umożliwienia Spółce zakończenia prowadzonej działalności, przy czym nie wyraziła zgody na zaproponowane przez dzierżawcę zawarcie kolejnej umowy na dalszy okres. Powodowa Spółka kilkakrotnie zwracała się do P. z prośbą o rozwiązanie, w trybie porozumienia stron, umowy dostarczania paliwa gazowego

z 20 grudnia 2013 r., powołując się na brak możliwości przedłużenia umowy dzierżawy z Elektrownią, na co pozwana nie wyraziła zgody.

W dniu 16 listopada 2016 r. pozwana naliczyła Spółce karę w kwocie 303 698 zł za niedotrzymanie warunków umowy z 20 grudnia 2013 r., płatną w terminie do 30 listopada 2016 r. W dniu 8 grudnia 2016 r., po potrąceniu należności przysługującej Spółce w kwocie 48 940,59 zł, pozwana wezwała powódkę do zapłaty pozostałej kwoty 254 757,46 zł. W piśmie z 12 grudnia 2016 r. Spółka sprzeciwiła się naliczeniu przez pozwaną kary umownej, a także potrąceniu należności przysługującej Spółce wobec pozwanej. Sąd Okręgowy ustalił także, że w dniu 21 maja 2014 r. członkowie zarządu powodowej Spółki sporządzili oświadczenie w formie aktu notarialnego o dobrowolnym poddaniu Spółki egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. wprost z tego aktu, do kwoty 221 740 zł, w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz P. należności wynikających z opisanej wyżej umowy z 20 grudnia 2013 r. z tytułu zabezpieczenia wykonania tej umowy. W oparciu o opisany tytuł egzekucyjny, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Koninie z 12 lipca 2017 r., pozwana wyegzekwowała z majątku Spółki należność z tytułu powyższej kary umownej. Zażalenie Spółki na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Koninie z 10 kwietnia 2018 r.

Opierając się na przedstawionych ustaleniach faktycznych Sąd pierwszej instancji podniósł, że Spółka oparła dochodzone roszczenie na art. 471 k.c., a zatem na kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej. Powódka zarzuciła nienależyte wykonanie przez P. umowy z 20 grudnia 2013 r. o dostarczanie paliwa gazowego przez wyegzekwowanie kary umownej na podstawie notarialnego oświadczenia Spółki z 21 maja 2014 r. o poddaniu się egzekucji, które dotyczyło jednakże, zdaniem Spółki, wyłącznie zabezpieczenia zapłaty przez Spółkę należności za dostarczone paliwo gazowe, objętych fakturami wystawionymi przez P. Nie mogło natomiast stanowić, w ocenie Spółki, podstawy wyegzekwowania kary umownej, będącej innego rodzaju należnością, której zasadność była ponadto kwestionowana przez Spółkę. Sąd Okręgowy nie podzielił jednak tego poglądu Spółki, podnosząc, że z treści aktu notarialnego z 21 maja 2014 r. wynika, iż powódka poddała się egzekucji należności z tytułu umowy, a nie, jak twierdzi, wyłącznie

bieżących płatności za dostarczone paliwo. Wprowadzona na podstawie aneksu z 29 stycznia 2016 r. kara umowna stanowi integralną część umowy, a zatem dotyczy jej przedmiotowe oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji. Sąd uznał także, wbrew stanowisku Spółki, że kara umowna została naliczona zgodnie z postanowieniami umowy oraz stanem faktycznym wynikającym z nieodebrania przez Spółkę uzgodnionej ilości paliwa gazowego. Ryzyko nieprzedłużenia umowy dzierżawy obiektu, na potrzeby której Spółka pobierała paliwo, obciąża zaś Spółkę, nie zaś stronę pozwaną. Spółka nie wykazała zatem przesłanek odpowiedzialności kontraktowej pozwanej, uzasadniającej dochodzone roszczenie. Odnosząc się do, wskazanej przez Spółkę, alternatywnej podstawy prawnej powództwa w postaci przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu i świadczeniu nienależnym, Sąd Okręgowy stwierdził brak podstaw do zastosowania w ustalonym stanie faktycznym art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Wyrokiem z 5 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację powoda, dzielając ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej wniesionej od tego wyroku, powód zarzucił naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. przez rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd Apelacyjny, w składzie którego znajdował się sędzia powołany na urząd w sposób sprzeczny z przepisami prawa w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (BSA 1-4110-1/20). Skarżący wskazał, że sposób powołania sędziego był w pełni zależny od woli władzy ustawodawczej i wykonawczej, a jedną ze stron postępowania jest spółka powiązana ze Skarbem Państwa. W skardze kasacyjnej powód sformułował także zarzuty naruszenia art. 840 § 1 k.p.c. w zw. z art. 843 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c., art. 365 § 1 k.p.c., art. 483 § 1 k.c. i art. 353¹ k.c. oraz art. 471 i 472 k.c.

Powołując się na te podstawy kasacyjne, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda zasługuje na uwzględnienie z powodu zasadności najdalej idącego zarzutu nieważności postępowania drugoinstancyjnego spowodowanego przyczyną wyrażoną w art. 379 pkt 4 k.p.c., polegającą na wydaniu zaskarżonego wyroku przez jednoosobowy skład Sądu Apelacyjnego w Warszawie w osobie sędziego Sądu Okręgowego w [...] X. Y., delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie. Osoba ta została bowiem powołana do pełnienia urzędu sędziego w wadliwym postępowaniu nominacyjnym, prowadzonym z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa (dalej KRS), ukształtowanej przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3, dalej: „uzmKRS”).

W wyroku z 29 kwietnia 2025 r., II CSKP 1841/22, wydanym na tle identycznego stanu związanego z obsadą Sądu Apelacyjnego w Warszawie, Sąd Najwyższy podniósł, że w uchwale składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20 (dalej: „uchwała z 23 stycznia 2020 r.”), Sąd Najwyższy stwierdził, że w przypadku powołań do pełnienia urzędu sędziego w sądach powszechnych może zachodzić sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami uzmKRS. Uchwale tej została nadana moc zasady prawnej (art. 87 § 1 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, akt tekst jedn.-Dz.U. z 2024 r., poz.622), od której Sąd Najwyższy nie odstąpił w przewidzianym ustawą trybie, a zatem, stosownie do ugruntowanego orzecznictwa, zachowała ona walor obowiązujący wszystkie składy Sądu Najwyższego mimo wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 maja 2020 r., III KK 75/20 i IV KK 110/20; z 22 grudnia 2020 r., IV KK 516/20; z 21 maja 2020 r., III KO 15/20; z 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, nr 10, poz. 41; z 29 września 2021 r., V KZ 47/21 i II KO 30/21; z 18 stycznia 2022 r., I KZ 61/21; z 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22 i III CO 37/22; z 30 grudnia 2021 r., I CSK 197/20; wyrok Sądu Najwyższego z 26 lipca 2022 r., III KK 404/21; uchwała Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, nr 10, poz. 95 oraz uchwała składu

siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNKW 2022, nr 6, poz. 22). W orzeczeniach tych wielokrotnie akcentowano, że uchwały Sądu Najwyższego nie są źródłem prawa i nie mają charakteru normatywnego, lecz stanowią wypowiedź o wykładni prawa stosowanej przez sądy powszechne, zaś Trybunał Konstytucyjny (dalej: „TK”) w świetle art. 175 i art. 183 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej „Konstytucja”) nie posiada kompetencji do wkraczania w sferę orzecznictwa sądów i wypowiadania się o mocy wiążącej konkretnego orzeczenia. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPC”) także wskazano, że wyrok TK z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, nie doprowadził do zniesienia skutków przytoczonej uchwały z 23 stycznia 2020 r. (zob. m.in. wyroki ETPC z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, *Reczkowicz przeciwko Polsce*; z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* i z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, *Advance Pharma przeciwko Polsce*), także z tej przyczyny, w składzie orzekającym, który wydał ten wyrok, zasiadały osoby nieuprawnione, które weszły w skład TK na miejsca wcześniej prawidłowo obsadzone (zob. wyrok ETPC z 7 maja 2021 r., nr 4907/18, *Xero Flor przeciwko Polsce*).

Po podjęciu przez Sąd Najwyższy uchwały z 23 stycznia 2020 r, doszło do wydania przez Sąd Najwyższy, ETPC oraz Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej „TSUE”), szeregu orzeczeń, wskazujących jednoznacznie, że wadliwość postępowań nominacyjnych, prowadzonych z udziałem KRS ukształtowanej przepisami uzmkRS, ma charakter oczywisty i rażący. Stwierdzono w nich, że Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (dalej: „IKNiSP”) oraz Sąd Najwyższy – Izba Cywilna, orzekający w składach złożonych z powołanych w ten sposób sędziów, został pozbawiony przymiotu sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, dalej: „Konwencja”), co skutkowało naruszeniem tego postanowienia Konwencji przez Rzeczpospolitą Polską. ETPC przyjął również, że stwierdzone wady w postępowaniach nominacyjnych na urząd sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą rzutować na badanie podobnych skarg złożonych lub kierowanych do Trybunału w przyszłości (zob. m.in. wyroki ETPC

z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* i z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, *Advance Pharma przeciwko Polsce* oraz wyroki TSUE (Wielkiej Izby) z 21 grudnia 2023 r., C – 718/21 i z 7 listopada 2024 r., C-326/23).

Przytoczone orzecznictwo odnosi się wprawdzie wprost do powołań na urząd sędziego Sądu Najwyższego, ale opisane w nich wadliwości w postępowaniu nominacyjnym, poprzedzającym powołanie na urząd sędziego, wynikające ze sposobu ukształtowania składu KRS na podstawie przepisów uzmKRS oraz sposobu działania tego organu, dotyczą także sędziów sądów powszechnych, co potwierdza wyrok ETPC z 23 listopada 2023 r. w sprawie nr 50849/21, *Wałęsa przeciwko Polsce*, któremu nadano charakter wyroku pilotażowego. ETPC podkreślił, że u podstaw stwierdzonych naruszeń art. 6 ust. 1 Konwencji leżą problemy systemowe, a zasadniczym jest wadliwa procedura powoływania sędziów z udziałem KRS, ustanowionej uzmKRS, która w sposób „nieodłączny i ciągły” wpływa na niezawisłość powołanych w ten sposób sędziów. Zmiana sposobu ukształtowania pozycji ustrojowej KRS, której udział w procesie nominacyjnym sędziów stanowi podstawową zasadę ustroju i funkcjonowania sądownictwa, będąca wynikiem wejścia w życie uzmKRS doprowadziła do braku niezależności tego organu od władzy politycznej. Powszechnie znanym faktem jest, że w dniu 28 października 2021 r. KRS została wykluczona z Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ) – międzynarodowej organizacji zrzeszającej rady sądownictwa, działające w innych europejskich państwach demokratycznych i to w sytuacji, w której Polska należała do grona założycieli tej organizacji w 2004 roku w Rzymie. Przyczyną podjęcia tej decyzji było uznanie przez podmioty zrzeszone w tej organizacji, że KRS w kształcie nadanym uzmKRS przestała pełnić przypisaną jej funkcję gwaranta niezawisłości sądownictwa.

Wielokrotnie akcentowano już, że w świetle art. 186 Konstytucji, KRS stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Wykonywanie tego obowiązku może być realizowane skutecznie jedynie przez organ, który sam jest organem niezależnym od władzy wykonawczej i ustawodawczej. Z tego względu przed wadliwie ukształtowaną KRS, nie spełniającą standardu organu niezależnego i powołanego sprzecznie z przepisami Konstytucji, nie ma warunków do

prawidłowego prowadzenia procedury nominacyjnej sędziów. Wszystkie osoby powołane do pełnienia urzędu z udziałem tego organu brały zatem udział w postępowaniu, które nie spełniało wymogów procedury powoływania sędziów określonych w Konstytucji. Oznacza to, że tak przeprowadzona procedura nominacyjna rażąco naruszała przepisy regulujące sposób powoływania do pełnienia urzędu sędziego. Taką ocenę wyrażano wielokrotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, EPTC i TSUE, poczynając od orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych już w 2019 r. (zob. w szczególności postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 21 maja 2019 r., III CZP 25/19, OSNC 2019, nr 10, poz. 98). Tożsame, jednoznaczne stanowisko w tym przedmiocie zostało wyrażone w przywołanej uchwale z 23 stycznia 2020 r. Wadliwe ukształtowanie ustroju KRS w wyniku wejścia w życie uzmKRS, było jednym z zasadniczych powodów konstatacji o systemowym naruszeniu zasad państwa prawnego, stanowiących w świetle Konstytucji podstawę ustroju Państwa przez działania władzy publicznej wymierzone w funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Rzuca to znacząco na ocenę, czy skład sądu z udziałem osób powołanych do pełnienia urzędu sędziego po przeprowadzeniu postępowania nominacyjnego z udziałem KRS utworzonej na mocy uzmKRS, jest sądem, którego skład jest zgodny z przepisami ustawy. Nie może budzić wątpliwości, że każda osoba, uczestnicząca w postępowaniu nominacyjnym przed KRS ukształtowaną przez uzmKRS, i odbierająca nominację na urząd sędziego z rąk Prezydenta, po wydaniu przez Sąd Najwyższy uchwały 23 stycznia 2020 r., miała pełną świadomość, że uczestniczy w procedurze niezgodnej z prawem. Tymczasem jednym z podstawowych obowiązków sędziego, potwierdzanych rotą przysięgi sędziego, jest stanie na straży prawa. Im wyższa pozycja danego sądu w strukturze organizacyjnej polskiego wymiaru sprawiedliwości, tym wyższego stopnia świadomości prawnej i odpowiedzialności za własne decyzje należało oczekiwać od kandydata do objęcia na nim urzędu sędziego.

Wymóg zgodności składu sądu z przepisami ustawy w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. określają zarówno przepisy postępowania cywilnego, jak i przepisy ustrojowe. Zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny bezstronny i niezawisły sąd. W świetle art. 8 ust. 2 Konstytucji

jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej. Sądy, należące do organów władzy państwowej, mają obowiązek bezpośredniego stosowania art. 45 ust. 1 Konstytucji. Muszą zatem oceniać, czy rozstrzygający w konkretnym sporze sąd był właściwie obsadzony, co jest podstawowym wymaganiem, od którego spełnienia zależy realizacja prawa jednostki do rzetelnego procesu.

Regulacja zawarta w art. 45 ust. 1 Konstytucji jest zbieżna z postanowieniami art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: „Karta Praw Podstawowych”) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji. W orzecznictwie TSUE oraz ETPC za utrwalony należy uznać pogląd, że pojęcie sądu „ustanowionego uprzednio na mocy ustawy” w rozumieniu art. 47 Karty Praw Podstawowych i art. 6 ust. 1 Konwencji, odnosi się do składu sądu orzekającego w konkretnej sprawie. Z treści tych unormowań wyprowadzono w orzecznictwie TSUE obowiązek dokonywania przez sąd z urzędu kontroli, czy jego skład spełnia wymogi sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy, gdyż jest to konieczne w kontekście zaufania, które sądy społeczeństwa demokratycznego muszą wzbudzać u jednostki (zob. wyrok TSUE z 26 marca 2020 r. w połączonych sprawach *E. Simpson przeciwko Radzie Unii*, C-542/18 i *HG przeciwko Komisji Europejskiej* C- 543/18).

W każdym przypadku, gdy skład sądu poweźmie co do tego uzasadnioną wątpliwość, konieczne jest stwierdzenie, że rozpoznanie sprawy przez ten sąd nie naruszy prawa stron do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezawisły sąd spełniający jednocześnie wymogi sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy. Nie może budzić wątpliwości, że taka sytuacja zachodzi w przypadku, gdy w składzie sądu zasiada osoba powołana do pełnienia urzędu sędziego w rażąco wadliwym postępowaniu nominacyjnym, co ma miejsce we wszystkich postępowaniach prowadzonych z udziałem KRS ukształtowanej przez uzmKRS. Rozmiar wadliwości tych postępowań powoduje, że w stosunku do osób powołanych do pełnienia urzędu sędziego na podstawie uchwał tego organu, nie zachodzi domniemanie, iż skład sądu z ich udziałem jest zgodny z przepisami prawa (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2022 r., I KZP 2/22).

Ocena, czy skład sądu był sprzeczny z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., musi uwzględniać standard wymagany dla sądu ustanowionego ustawą, określony przez art. 6 ust. 1 Konwencji. W postanowieniu z 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zgodnie z orzecznictwem TK standard konwencyjny nie tylko nie koliduje z normami wyrażonymi w Konstytucji, lecz wyznacza swoiste minimum zdatne do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań stawianych w art. 45 ust. 1 Konstytucji (zob. wyroki TK z 11 marca 2014 r., K 6/13, OTK-A 2014, nr 3, poz. 29; z 7 września 2004 r., P 4/04, OTK-A 2004, nr 8, poz. 81 oraz z 19 lutego 2008 r., P 48/06, OTK-A 2008, nr 1 poz. 4).

W orzecznictwie TSUE podkreśla się także, że art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych odpowiada art. 6 ust. 1 Konwencji, a poziom ochrony w nim przewidziany nie może być niższy niż gwarantowany przez art. 6 ust. 1 Konwencji, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez ETPC (zob. wyroki TSUE z 29 lipca 2019 r., C-38/18, pkt 39; z 19 listopada 2019 r., C-585/18, C-624/18 i C-625/18 *A.K. przeciwko KRS oraz C.P. i D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu*; z 26 marca 2020 r. C-542/18 i C-543/18, pkt 72; z 6 października 2021 r., C-487/21, pkt 123 oraz z 29 marca 2022 r., C-132/20). Zgodnie z art. 52 ust. 3 Karty Praw Podstawowych, Karta w zakresie, w jakim dotyczy praw, odpowiadających prawom zagwarantowanym w Konwencji, powinna być rozumiana w ten sposób, że ich znaczenie i zakres są takie same, jak praw przyznanych przez tę Konwencję. Ma to podstawowe znaczenie dla określenia wymagań wyznaczających standard sądu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 drugi akapit Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych.

W orzecznictwie TSUE wskazano, że postanowienia Konwencji stanowią element krajowego porządku prawnego, a Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana na podstawie art. 9 w związku z art. 91 Konstytucji do przestrzegania wiążącego ją prawa międzynarodowego i ponoszenia związanej z tym prawnomiędzynarodowej odpowiedzialności (w tym wynikającej z art. 34 i art. 46 ust. 1 w związku z art. 19 Konwencji). Zgodnie z art. 27 Konwencji o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu 23 maja 1969 r. (Dz. U. 1990 r. Nr 74, poz. 439), umawiające się państwa nie mogą powoływać się na postanowienia prawa wewnętrznego dla usprawiedliwienia niewykonywania przez nie zawartego traktatu. Z tego względu,

prawa gwarantowanego przez art. 6 ust. 1 Konwencji, w kształcie wynikającym z orzecznictwa ETPC oraz prawa do sądu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 drugi akapit Traktatu o Unii Europejskiej, w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych, nie może ubezskuteczyć wyrok TK mimo normy wyrażonej w art. 190 ust. 1 Konstytucji, zaś orzeczenia TK nie mogą zwolnić Rzeczypospolitej Polskiej z odpowiedzialności za przestrzeganie zobowiązań traktatowych (międzynarodowych); (zob. wyroki ETPC (Wielka Izba) z 15 marca 2022 r., nr 43572/18, *Grzęda przeciwko Polsce* i z 6 października 2021 r., C-487/19).

Na gruncie przepisów traktowych Unii Europejskiej, TSUE podkreślał wielokrotnie, że zasada skutecznej ochrony prawnej, jaką jednostki wywodzą z prawa Unii, do której odnosi się art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, stanowi zasadę ogólną prawa Unii, wywodzoną z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, wyrażoną w art. 6 i 12 Konwencji, a obecnie potwierdzoną w art. 47 Karty Praw Podstawowych. Przy wyborze własnego modelu ustrojowego, państwa członkowskie zobowiązane są do przestrzegania wymogów niezależności sądów, który wynika z art. 2 i art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE. Są zatem zobowiązane nie dopuszczać do pogorszenia, z punktu widzenia wartości państwa prawnego, swojego ustawodawstwa w dziedzinie organizacji wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa Unii, fakt powoływania się przez państwo członkowskie na przepisy prawa krajowego, choćby rangi konstytucyjnej, nie może naruszać jednności i skuteczności prawa Unii. TSUE posiada wyłączną kompetencję do dokonywania ostatecznej wykładni prawa Unii, to do niego należy w ramach wykonywania tej kompetencji sprecyzowanie zakresu zasady pierwszeństwa prawa Unii, w świetle właściwych przepisów tego prawa, w związku z czym ów zakres nie może zależeć od wykładni przepisów prawa krajowego ani od przyjętej przez sąd krajowy wykładni przepisów prawa Unii, gdyby miała różnić się od wykładni Trybunału (zob. wyrok TSUE z 5 czerwca 2023 r., *skarga Komisji przeciwko Polsce*, C-204/21, pkt 69-80 i powołane tam orzecznictwo).

Powyższe stanowisko dotyczy oceny skutków rozstrzygnięcia TK z 10 marca 2022 r., K 7/21 (OTK-A 2022, poz. 24), a jego trafność potwierdzona została jednoznacznie w wyroku ETPC z 6 października 2022 r., skarga nr 35599/20, *Juszczyszyn przeciwko Polsce* (pkt 206-209), i odpowiednio odnosi się także

do oceny skutków orzeczeń TK z 14 lipca 2021 r., P 7/20 (OTK-A 2021, poz. 49); z 7 października 2021 r., K 3/21 (OTK-A 2022, poz. 65); z 24 listopada 2021 r., K 6/21 (OTK-A 2022, poz. 9) oraz z 10 marca 2022 r., K 7/21. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, przytoczone wyroki TK należy kwalifikować jako orzeczenia nieistniejące, a w każdym razie jako orzeczenia pozornie zakresowe, a w rzeczywistości orzeczenia interpretacyjne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2017 r., III PZ 11/17, OSNP 2018, nr 7, poz. 93). Nie powodują one utraty mocy obowiązującej przepisów, a więc nie wiążą niezawisłych sądów, w tym Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2009 r., zasada prawna, III PZP 2/09, OSNP 2010, nr 9-10, poz. 106 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2010 r., IV CO 37/09, OSNC 2010, nr 12, poz. 166 i z 13 kwietnia 2023 r., III CB 10/23.).

Powołane wyżej wyroki ETPC wymagają, aby w postępowaniach sądowych wykładnia przepisów krajowych była dokonywana w zgodzie z Konwencją, w tym przez odpowiednie zastosowanie przewidzianych w procedurach sądowych instytucji, w celu zapobieżenia dalszym naruszeniom praw gwarantowanych przez Konwencję. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, w której ustawodawca krajowy uchyla się od obowiązku zmiany przepisów w celu urzeczywistnienia stanowiska wyrażonego przez ETPC. Przedstawione stanowisko judykatury potwierdza także, że w odniesieniu do osób powołanych na urząd sędziego w postępowaniach nominacyjnych prowadzonych przy udziale KRS, ukształtowanej uzmKRS, zachowała aktualność uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., zmierzająca do urzeczywistnienia standardu sądu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 Konwencji. Z zasady pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej wynika dla sądu krajowego, do którego kompetencji należy stosowanie przepisów prawa Unii, obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności wymogów tego prawa w zawisłym przed nim sporze. W szczególności sąd krajowy powinien odstąpić od stosowania, z mocy własnych uprawnień, wszelkich uregulowań lub praktyk krajowych, które są sprzeczne z bezpośrednio skutecznym przepisem prawa Unii, bez konieczności żądania uprzedniego zniesienia tych uregulowań lub praktyk w drodze ustawodawczej lub w jakimkolwiek innym trybie konstytucyjnym oraz

bez konieczności oczekiwania na takie uchylene. Dotyczy to m.in. art. 47 KPP, który ma skutek bezpośredni (wyrok TSUE z 5 czerwca 2023 r., *skarga Komisji przeciwko Polsce*, C-204/21, pkt 228 i 229).

Do oceny stopnia wadliwości postępowań prowadzonych z udziałem KRS ukształtowanej przez uzmKRS, istotne znaczenie ma wyrok TSUE (Wielkiej Izby) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21, *L.G. przeciwko KRS*, w którym Trybunał orzekł, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Najwyższy (IKNiSP) postanowieniem z 20 października 2021 r. jest niedopuszczalny. Podstawą wydania tego wyroku było stwierdzenie, że skład orzekający, który przedstawił pytanie prejudycjalne, złożony z osób powołanych do orzekania w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, nie stanowi sądu w rozumieniu art. 267 TFUE. Powyższe stanowisko TSUE było wynikiem oceny, że postępowanie nominacyjne osób powołanych do orzekania w IKNiSP było wadliwe w stopniu wykluczającym spełnienie przez sąd, złożony z tych osób, wymogów sądu bezstronnego, niezawisłego i utworzonego uprzednio na mocy ustawy, wynikających z art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE, w szczególności z uwagi na status KRS utworzonej na mocy uzmKRS, która pozbawiła ten organ cech niezależności. Stanowisko wyrażone przez TSUE w wyroku z 21 grudnia 2023 r. odnosi się wprost do osób powołanych do orzekania w IKNiSP. Ma ono jednak, z uwagi na stwierdzone przez TSUE przyczyny wadliwości postępowania nominacyjnego prowadzonego przez wadliwie ukształtowaną KRS, pozbawiające ten organ cech niezależności, odpowiednie odniesienie do wszystkich osób powołanych do pełnienia urzędu sędziego z jego udziałem. Potwierdził to następnie wyrok TSUE z 7 listopada 2024 r., C-326/23, w którym uznano, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) orzekający w składzie jednego sędziego powołanego po przeprowadzeniu postępowania przed wadliwie ukształtowaną KRS jest niedopuszczalny.

Standard sądu niezawisłego, bezstronnego i utworzonego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE jest tożsamy ze standardem określonym w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Skład sądu, który nie odpowiada wymogom wynikającym z art. 45 ust. 1 Konstytucji ze względu na rażącą wadliwość postępowania nominacyjnego, nie może stanowić sądu właściwego, niezależnego

i spełniającego wymóg bezstronności. Utrwalone stanowisko judykatury określa jednoznacznie podstawowe znaczenie prawidłowej procedury nominacyjnej sędziów jako gwarancji zapewniającej niezależność sądownictwa od wpływu czynników politycznych.

Nie można zakładać, że osoba ubiegająca się o powołanie do pełnienia urzędu sędziego Sądu Okręgowego i orzekająca w ramach delegacji w Sądzie Apelacyjnym nie zna przepisów krajowych i międzynarodowych wyznaczających standardy sądu właściwego w rozumieniu art. 45 ust. 3 Konstytucji i sądu utworzonego na mocy ustawy w rozumieniu art. 6 Konwencji oraz przedstawionego wyżej stanowiska judykatury wskazującego jednoznacznie na oczywistą i rażącą wadliwość postępowań nominacyjnych prowadzonych z udziałem KRS ukształtowanej przez uzmKRS. Zgłaszanie jakiegokolwiek wątpliwości odnośnie do tego, czy postępowania nominacyjne przeprowadzone przed wadliwie ukształtowaną KRS mogą doprowadzić do niewadliwego powołania sędziego, stało się nieuzasadnione z chwilą wydania przez Sąd Najwyższy uchwały z 23 stycznia 2020 r. Wymaga szczególnego podkreślenia, że wobec oczywistego naruszenia przepisów Konstytucji przez uzmKRS, wiele osób, kierujących się poszanowaniem zasady praworządności, powstrzymało się i nadal powstrzymuje od udziału w takich postępowaniach, a część z ich uczestników, wycofało z nich swoje kandydatury. Z tego względu, postępowania prowadzone przez KRS po wejściu w życie uzmKRS, nie mają charakteru postępowań konkursowych służących, z perspektywy jednostki, zrealizowaniu jej prawa dostępu do służby publicznej, a z perspektywy interesu publicznego wyłonieniu najlepszych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie, podczas gdy postępowania te powinny realizować oba przytoczone cele. Tak prowadzone postępowania nominacyjne są pozbawione cech transparentności, koniecznej z punktu widzenia zaufania obywateli do niezawisłości i bezstronności sędziów.

Zaskarżony kasacyjnie wyrok z 5 sierpnia 2021 r. został wydany przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w składzie jednego sędziego, delegowanego do orzekania w tym sądzie. Z przeprowadzonych przez Sąd Najwyższy dowodów z dokumentów, znajdujących się w aktach osobowych tego sędziego oraz z dokumentów dotyczących jego postępowań awansowych przeprowadzonych przed KRS wynika, że jako sędzia Sądu Rejonowego został powołany do pełnienia urzędu

sędziego Sądu Okręgowego w [...] na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 22 grudnia 2020 r. w wyniku postępowania przeprowadzonego w całości przed KRS ukształtowaną uzmKRS, na podstawie obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z 18 stycznia 2019 r. (M.P. z 2019 r., poz. 54), zakończonego już po podjęciu przez Sąd Najwyższy uchwały z 23 stycznia 2020 r. Uchwała KRS z 11 marca 2020 r. (nr [...] /2020) o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury sędziego Sądu Rejonowego X. Y. do powołania na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w [...] została podjęta pomimo braku opinii właściwego organu samorządu sędziowskiego w postaci Zgromadzenia Ogólnego Sędziów o jego kandydaturze i pomimo negatywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji [...] podjęło uchwałę z 25 listopada 2019 r. o wstrzymaniu się z opiniowaniem kandydatur w postępowaniach toczących się przed KRS po wejściu w życie uzmKRS ze względu na przedstawione TSUE przez Sąd Najwyższy pytania prejudycjalne dotyczące statusu tego organu (zob. sprawy o sygnaturach III PO 7/18, III PO 8/18, III PO 9/18) i wyjaśnienia wątpliwości związanych z procesem wyłaniania sędziowskich członków KRS i wpływu, jaki wywiera sposób wyboru tej części KRS, na prawo obywatela do niezawisłego i bezstronnego sądu. X. Y. miał o tym wiedzę jako uczestnik postępowania nominacyjnego.

W przypadku zasiadającego w składzie Sądu Apelacyjnego w Warszawie X. Y. zachodzi dodatkowo szereg okoliczności przemawiających za oceną, że skład sądu orzekającego z jego udziałem był sprzeczny z przepisami prawa. Został on z dniem 1 września 2019 r. delegowany przez ówczesnego Ministra Sprawiedliwości, na okres do 31 marca 2021 r. do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości, w którym objął stanowisko głównego specjalisty w Departamencie [...]. W dniu 28 marca 2021 r. ówczesny Minister Sprawiedliwości delegował X. Y. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, poczynając od 1 kwietnia 2021 r. Delegacja X. Y. do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie miała miejsce krótko po objęciu przez niego, na podstawie powołania z 22 grudnia 2020 r., urzędu sędziego Sądu Okręgowego w [...], w którym to sądzie nie podjął on nigdy jakichkolwiek obowiązków orzeczniczych. Z dniem 1 lutego 2023 r. X. Y., będąc sędzią Sądu Okręgowego w [...], został przez Ministra Sprawiedliwości powołany do pełnienia funkcji wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w

Warszawie na okres sześciu lat. X. Y. zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., pod poz. 311; był w tym postępowaniu nominacyjnym jedynym kandydatem. W dniu 2 marca 2022 r. KRS wydała uchwałę nr [...] w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie. Uchwała ta zapadła mimo negatywnej opinii wizytatora, negatywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego w Warszawie, mimo braku jakiegokolwiek doświadczenia orzeczniczego X. Y. w sądzie drugiej instancji w sytuacji niepodjęcia przez niego czynności orzeczniczych w Sądzie Okręgowym w [...], mimo krótkiego okresu delegacji w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, a także mimo negatywnej opinii zespołu KRS, rozpatrującego jego zgłoszenie, przy pozytywnej ocenie ówczesnego Ministra Sprawiedliwości. W takich zatem okolicznościach, postanowieniem Prezydenta z 13 marca 2023 r. X. Y. został powołany do pełnienia urzędu sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie.

Opisane wyżej okoliczności są *per se* wystarczające, aby wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione i poważne wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tego sędziego. Ocenę tę wzmacnia fakt, że opisane wyżej, trwające nadzwyczaj krótko, bo w okresie od 2020 r. do 2023 r. procedury awansowe, w wyniku których X. Y., z sędziego Sądu Rejonowego, stał się sędzią Sądu Apelacyjnego, bez dostatecznego doświadczenia orzeczniczego w sądzie drugiej instancji, miały miejsce w czasie, gdy przez władze ustawodawczą i wykonawczą przeprowadzane były zmiany w systemie sędziowskim, których uczestnicy toczących się postępowań konkursowych musieli być świadomi. Na dewastujące aspekty tych „reform” wymiaru sprawiedliwości przeprowadzanych na podstawie, między innymi, przepisów uzmKRS, ustawy z 8 grudnia 2017 o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.), ustawy z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 190) oraz ustawy z 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 611), zwracały uwagę instytucje międzynarodowe, zajmujące się monitorowaniem stanu instytucji demokratycznych i praworządności oraz przestrzeganiem praw człowieka (Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIR) Organizacji

Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy, Europejska Komisja na rzecz Demokracji przez Prawo (Komisja Wenecka), Grupa Państw Przeciwko Korupcji (GRECO) (zob. dokumenty przywołane w uzasadnieniach wyroków ETPC z 22 lipca 2021 r., skarga nr 43447/19, *Reczkowicz przeciwko Polsce* oraz z 23 listopada 2023 r., skarga nr 50849/21, *Wałęsa przeciwko Polsce*). Uchwały, apele i oświadczenia, stanowczo krytykujące wprowadzane zmiany, były podejmowane także wielokrotnie przez Zgromadzenia Sędziów poszczególnych apelacji, sędziów Sądu Najwyższego, środowiska akademickie oraz organy samorządów adwokatów i radców prawnych. Orzecznictwo ETPC potwierdziło, że zasadne okazały się, formułowane publicznie, obawy co do rzeczywistych, a nie deklarowanych przez władzę ustawodawczą i wykonawczą, celów tzw. reformy wymiaru sprawiedliwości, obejmującej między innymi zmiany w procedurze powoływania sędziów oraz systemie dyscyplinarnym sędziów, w tym przez powołanie Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym (zob. wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka: z 6 października 2022 r., skarga nr 35599/20, *Juszczyszyn przeciwko Polsce* oraz z 6 lipca 2023 r., skargi nr 21181/19 i 51751/20, *Tuleya przeciwko Polsce* oraz z 10 czerwca 2022 r., skarga nr 39650/18, *Żurek przeciwko Polsce*).

Uwzględnieniu sformułowanego w skardze kasacyjnej powoda zarzutu nieważności postępowania drugoinstancyjnego nie stoi na przeszkodzie fakt, że powód nie podniósł zarzutu dotyczącego składu orzekającego w trakcie postępowania apelacyjnego. Wyrok został wydany na rozprawie 5 sierpnia 2021 r., a strony w tym czasie nie były informowane o składzie orzekającym. Test niezawisłości i bezstronności sędziego, abstrahując od jego dysfunkcjonalności i licznych wad, polegających na jego niedostosowaniu do standardów wynikających z orzeczeń ETPC i TSUE, został bowiem wprowadzony dopiero z dniem 15 lipca 2022 r. (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 lutego 2023 r., II KB 10/22, OSNK 2023, nr 5-6, poz. 28; z 31 stycznia 2023 r., I ZB 72/22 oraz z 21 kwietnia 2023 r., III CB 10/23.).

Ewentualny wniosek strony o wyłączenie sędziego także nie dawał realnych szans na powodzenie w świetle art. 42a § 1 i 2 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej „u.s.p.”), dodanego przepisami ustawy

nowelizującej u.s.p. z 20 grudnia 2019 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 190) , czyniącego niedopuszczalnym w ramach działania sądów i organów sądów kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, w tym ustalanie lub ocenę przez sąd powszechny zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości pod rygorem ponoszenia przez sędziów odpowiedzialności dyscyplinarnej za „działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego, skuteczność powołania sędziego, lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej” (art. 107 § 1 pkt 3 u.s.p.). Ustawa ta wprowadziła także zasadę, że w przypadku wniosków dotyczących wyłączenia sędziego „obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego” rozpatrywanych przez IKNiSP Sądu Najwyższego wniosek taki „pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości” (art. 26 § 2 i 3 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.).

Powyższe rozważania prowadzą do konkluzji, że postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, w którym zapadł wyrok zaskarżony skargą kasacyjną, było prowadzone w warunkach jego nieważności, spowodowanej sprzecznością składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. Treść przytoczonych wyżej orzeczeń Sądu Najwyższego, ETPC i TSUE, uzasadnia zastosowanie przez Sąd Najwyższy, w konkretnych postępowaniach, w sytuacji kwestionowania przez strony prawidłowości obsady sądu składającego się z osób powołanych w wyniku uchwały KRS ukształtowanej przepisami uzmKRS, instrumentu procesowego w postaci stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. , a to w celu poszanowania prawa jednostki do sądu, gwarantowanego konstytucyjnie, konwencyjnie i traktatowo oraz prawa do uzyskania przez jednostkę stabilnego orzeczenia, które nie będzie podważane ze względu na wadliwy skład sądu orzekającego. Działanie takie chroni także interes publiczny przez nienarażanie Skarbu Państwa na perspektywę wypłaty, ze środków publicznych, zadośćuczynień przyznawanych przez ETPC w przypadku uwzględniania skarg obywateli na rozstrzyganie ich spraw przez sądy nie spełniające standardów niezależnych sądów ustanawianych na mocy ustawy. Należy

przy tym podnieść, że Sąd Najwyższy z tych samych przyczyn już kilkakrotnie stwierdził nieważność postępowania w związku z udziałem w składzie Sądu Apelacyjnego w Warszawie X. Y. (zob. oprócz przytoczonego już wyroku z 29 kwietnia 2025 r., II CSKP 1841/22, także wyroki Sądu Najwyższego z 25 lipca 2024 r., II CSKP 1857/22 i z 25 marca 2025 r., II CSKP 1850/22).

Wobec stwierdzenia nieważności postępowania drugoinstancyjnego i zniesienia postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, nie było możliwe merytoryczne odniesienie się do dalszych zarzutów skarg kasacyjnych, skoro kwestie te będą przedmiotem ponownych ustaleń i rozważań Sądu Apelacyjnego w ponownym postępowaniu przeprowadzonym w wymaganym standardzie procesowym. Z tych względów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 2 i art. 398²¹ k.p.c.).

Władysław Pawlak

Paweł Grzegorzcyk

Agnieszka Piotrowska

(A.D.)

[r.g.]

[a.ł]